

SELMECI ÚJSÁG

Társadalmi hetilap.

Előfizetési árak. Selmecebányán: Vidéken: Egész évre 8 K — f. Félévre 4 K — f. Egész évre 9 K — f. Félévre 4 K 50 f. Negyedévre 2 K — f. Negyedévre 2 K 30 f.		Felelős szerkesztő Wagner László dr. Selmecebánya. Szerkesztőség: Deák Ferenc-utca 2.	Kiadó és laptulajdonos: Nádossy Ferenc Zólyom. (Telefon szám. 11.)	Hirdetési díjak millimeter árszabás szerint. Nyílttér sora 40 fillér. Hirdetési és előfizetési díjak a kiadó címére Zólyomba küldendők.
Megjelenik minden csütörtökön.		Főmunkatársak: A főiskola hallgatói.	Kéziratokat nem adunk vissza.	

A lap tiszta jövedelmének 25 százalékát a „Főiskolai-Kör Otthona“ javára fordítjuk

A városi számadás.

Kinyomatták az 1907. évi számadást s kiosztották a bizottsági tagok közt. Azt forgatjuk. A számadás olyan, mint a városházi gondolkodás és gazdálkodás. Hijján van az őszinteségnek, leplezi a szomorú tényeket, felületes, homályos és megérthetetlen. Valósággal szörny-szülött.

A legelemibb feltételek sincsenek meg benne. Aki azt hiszi, hogy reális, az erősen téved. Még csak azt sem lehet belőle megállapítani, hogy az elmúlt évben mennyi volt a valóságos bevétel és a valóságos kiadás. Az ugynevezett házi pénztári szaknapló szerint 702.432 K 83 f. bevétel, 702.356 K 42 f. kiadás és 76 K 41 f. pénztári maradvány van kimutatva. Ezek a számadatok azonban a jelzett irányban nem fedik a tényeket.

Maga a számadás 1907. évi bevételként 708.666 K 55 f.-t, kiadásként 708.590 K 14 f.-t, számadási maradványként pedig szintén 76 K 41 f.-t mutat ki. Eszerint a számadás szerint az 1906. évi hátralékok figyelmen kívül hagyásával tisztán az 1907. évre eső jövedelemből befolyt 694.069 K

66 f. és ki lett adva 781.240 K 85 f., vagyis a több kiadás ez évben 87.171 K 19 f. lenne.

Az épülés kedvéért közöljük, hogy az 1907. évre szóló költségvetés szerint a szükségletek és fedezet 445.461 K 89 fillérben lettek előirányozva. Akármelyik számadatot vesszük is a fentebb elősoroltak közül, tényként megállapíthatjuk azt, hogy az 1907. évi számadás az 1907. évi költségvetés kereteit erősen túlhaladja; megállapíthatjuk, hogy az 1906. év őszén tartott közgyűlésen elhangzott, a város hivatalos értesítőjében annak idején megírt azon előadás, hogy ez a költségvetés reális, *tarthatatlan állítás volt.*

A számvevőség az 1907. évi számadás ügyében jelentést tett. Ezt a jelentést a számadások méltó bevezetéséül ki is nyomatták. A jelentés összehasonlítja a számadás szerint 1907. évre eső bevételeket az 1907. évre előirányozott fedezettel és ilyképpen 255.990 K. 65 fillérrel több bevételt mutat ki. Összehasonlítja az 1907. évre előírt kiadásokat az 1907. évre előirányozott szükségletekkel és 343.161 K 76 fillérrel több kiadást hoz ki.

Ezt a borzasztó zavarosságot a jelentés azzal próbálja megmagyarázni, hogy a bevételi többlet csak látszólagos jövedelmi többlet, a kiadási többlet pedig csak látszólagos tulkiadás, mert ezen összegek átfutó és elszámolást igénylő tételekből és rovatokból erednek s ezért a város pénzügyi helyzetére befolyással nincsenek. *De a sok szám és betű között nem tartja tanácsosnak vagy talán nem is képes kimutatni maga sem azt, hogy mennyi az 1907. évi valóságos bevétel és kiadás.*

A város hivatalos értesítője panasz-kodik, hogy azokon a bizottsági gyűléseken, melyeken a számadást felülvizsgálták, csak két bizottsági tag volt jelen, pedig ezen esodálkozni nem lehet. A bizalmatlanok elmaradtak, mert ha megérteni nem is tudják egészen, de érzik, hogy a számadás tarthatatlanul rossz s a változtatás érdekében hiába-való kísérletekkel foglalkozni nem akarnak, a rendszer képviselői pedig ismerve a gazdálkodást, a részletekbe belemenni azért nem óhajtanak, mert az erkölcsi felelősséget akarják elhárítani magukról azzal, hogy nem tudták mi van a számadásban, azt csak jóniszeműleg szavazták meg.

A mult.

Azt mondtad mindig: nem szeretted,
Ha esdekeltem, kineveltél,
Nem bántad, mikor elvesztettél,
Mégsem hiszem, hogy elfeledted.

Néha, mikor magamba szállok
Megszállnak régi tiszta álmok
És ámbátor nem értem őket,
Szívemre tündér-fátyolt szőnek.

És látlak újra, érzek újra,
És nézlek égő lángra gyúlva
Emésztő vágygyal, tiszta lánggal,
Ó, sohse voltam így lánynyal!

Május volt akkor. Lent a kertben
Álltunk egymással szemtől-szembe,
Rossz voltál hozzám, rossz az égre
S én sóhajtottam: vége, vége.

S vége lett. Elmult, elszállott
S ha a néha visszatérő álmok,
Elém varázsolják a multat,
Szememből titkos könnyek hullnak.

Erdősi Dezső.

A régi mesterség.

I.

A tengerparton két ifjú járkált karonfogva. Az egyik költő volt, a másik gabonakereskedő. Ha mind a kettő költő, vagy mind a kettő gabonakereskedő, nem is sétálnak karonfogva. Vagy ha úgy sétálnak is, azon igyekeznek, hogy az egyik hogyan bosszantsa, vagy hogyan csapja be minél jobban a másikat. Így azonban mulattatták egymást. Jókedvű nevetésüket el-elkapta a szél, mely gyöngéden fodrozta a hullámokat s szétzilálta az égen a felhőket, úgy hogy gyönyörűen kisütött a kellemes enyhe téli nap.

A téli verőfényben sűtkérezve egy kövér úr jött velük szemben. Igen lassan ballagott, látszott, hogy nehezebbre esik minden lépés. Csakhamar ki is fáradt és lihegve telepedett le egy lócára. Szolga jött utána, aki gondosan bebugyolálta a térdeit a vörös csikos párga takaróba. Az öreg úr szivarra is gyujtott, de azt is hamarosan eldobta. Végtelen unalom, fanyarság, elégedetlenség ült az arcán. Pedig körülötte legszebben virultak a babérligetek. A legvigabb keringő hangjai csattogtak ide

a zenekar pavilonjából s a legdivatosabb ruhájú, legpompásabb asszonyok rajzottak előtte a nyüzsgő tengerparti sétauton.

A két fiatalember a tisztaság távolban a kőkoraláthoz támaszkodott, amelyen nagy buzgalommal törekedett átesapni egy egy merészebb hullám. Ugy nézték az öreget. A kedvetlenség élő szobrát itt a zajos, színes életvidorság közepette. Az egyik, a költő megszólalt:

— Végre eszembe jutott, miért tűnik fel előttem ennek az úrnak az arca oly ismerősnek.

— Miért?

— El se hinném, ha nem tudnám bizonyosan. Pedig hát valamikor ugyan sokat kiabáltam a nagyságos úrra: Hé pincér, még egy fröccsöt.

— Ne mondd.

— Ott futkározott egy kis budai korcsmában, hóna alatt az asztalkendővel, a történeti igazságnak tartozom azzal a kijelentéssel, hogy az az asztalkendő nem volt valami tiszta. De ezt megbocsátottuk a kis korcsmának, amely különben ropant barátságos kis fészkek volt. Sokan jártunk oda íróemberek, ha egy kicsit vi-

Mi az 1907. évi számadást felületesnek tartjuk s jellemzőnek a bizottságra nézve abban az irányban, hogy azt a városi tanács elejébe terjeszteni meri. Annak összeállítása a legnagyobb foku felületességről tanuskodik és páratlan nembánomságra fog mutatni annak elfogadása is.

Megállapított.

A dolog Selmecebányán történt, semmi csudálkozni való tehát nincs rajta. Akkor még csak főkapitány volt H. K., tehát még nem lehetett tőle várni, hogy a megállapított tények alapján olyan határozatot hozzon, amelyet egy már megokosodott polgármesternek signaturája alatt kikerült s ugyancsak megállapított tények alapján hozott határozat falhozállítani ne tudna. Különben K. J. adjutánsa segített neki.

Az ügy nem fontos. Csak közegészségügyi.

Történt ugyanis, hogy Z. M. háztulajdonos telkén levő kut ivóvíze a használhatatlanságig beszennyeződött. Olyan anyagok kerültek pedig a vízbe, amelyekről a vegyi vizsgálat megállapította, hogy azok emberi és állati életfolyamatoknál mellékterményül nyerni szokott nagymennyiségű anyagok rothadásából származtak.

Z. M. háztulajdonos állította is, hogy ezek az ihatatlan molekulák H. J. pöcegödreből vándoroltak át. Mihaszna?! A helyszínén megtartott vizsgálat megállapította, hogy azok H. J. birtokából nem jöhettek, hiszen onnan áthallan betoncsöveken, a városi csatornába vezetetik az ürülék, hanem igenis Z. M. telkén levő istállóból és H. J. udvarán elhelyezett libatartó helyről kikerült hulladékokból származnak.

Megállapított annó 1906. H. K. főkapitány által. Történt pedig, hogy H. K. ez

ügyben önmaga fölé került s 1907.-ben ugyancsak helyszíni vizsgálat alapján a vezetése alatt álló tanács részéről megállapított, hogy Z. M. házában levő kut beszennyezését a városi szűk csatorna okozza, ennél fogva újraépítendő. Ilyen határozatot hozni engedni nem volt szép a városi H. K.-tól.

Belátta ezt maga H. K. polgármester is, s alig egy negyedestendőre rá a Z. M. és H. J. telke között különböző nedvekkel impregnált fal bedölése következtében a helyszínén eljáró bizottság szakvéleménye alapján valami mást állapított meg a tanácsal. Azt, hogy a Z. M. telkén levő kutba a szenny nem a városi csatornából szivárog. Kimondatott menten az is, hogy a városi csatorna átalakítás nem szükséges.

A sok megállapítás közt aztán elveszett a gyerek, hogy hát honnan jönnek már most ezek az anyagok. Ezek maguk is zavarban lehettek vándorlási irányuk dolgában, — annyira agyon voltak állapítva. Nagy zavarukban odafagytak a lustán folyó pép-nemű anyagok a kövekre s még K. István is kétséget kizárólag felismerte őket is, irányukat is. Így dokumentálódott jégészilárdással az, amit a pártatlan polgárbi-zottság is látott és amit a tanácsi határozat elfelejtett megállapítani, hogy bizony Z. M.-nek igaza volt, az anyagok H. Jakab háztartásából valók voltak.

Mindezekből csak azt sietünk megállapítani, hogy minden, még a tetemes költség is meg van állapítva, csak az nincs aminek kellene. Az ügy két éves habozás után végre kikerült a városi közigazgatás szekeréből, mert bírói utra kell vinni. Ezt a közigazgatás alapossága hozta magával.

Tanulság. Ha Z. M. eddig szomjazott, azt magának tulajdonítsa, mért félt a tífusztól és válfajaitól és miért fordult a

a városi rendőri és hatósági vezetéssel súlyosbított egészségügyi igazgatáshoz, holott tudhatta, hogy a selmecebányai érdemes főrumot egy cseppet sem bántja az, hogy a közegészségügyről szóló 1876. évi XIV. t. cikknek tizennegyedik paragrafusája is van.

H I R E K.

— **Kitüntetés.** A király *Kudora* János viski esperes-plébános, egyházmegyei tanfelügyelőnek a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta. *Kudora* főleg tanügyi működésével vonta magára a kultuskormány figyelmét.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter *Schick* Zs. Leó, *Gerinczy* Pál, *Gröbel* Emil és ifj. *Fényes* Gyula bányagyakornokokat véglegesen tisztjelölteké nevezte ki.

— **A főegyházmegye köréből.** A főegyházmegye ifj. *Pathy* Gyula hontnémeti adminisztrátort Érsekujvárra káplánnak küldte ki.

— **Uj gyógyszerész.** *Sztankay* Ferenc felső gyógyszerterát *Mikovinyi* Árpád gyetvai gyógyszerter tulajdonos hat évre bérbevette. Városunk benne egy igazságszerető s agilis embert nyert. Erről volt nevezetes Gyetván is.

— **Halálozás.** Nagy részvétet keltett *Bradofka* Frigyes bányatanácsos, a hegybányai bányahivatal főnöke fiának ifjan, hosszas betegeskedés után, szombaton történt elhunyt. Temetése hétfőn d. u. volt.

— **Uj bírósági végrehajtó.** Az igazságügyminiszter a leköszönt *Ováry* Dezső bir. végrehajtó helyébe *Budák* Károly ócsai járásbírói díjnyel nevezte ki a selmecebányai kir. járásbírói területére.

— **Ügyészi végkielégítés.** Hír szerint a városi közgyűlés *Szél* László dr. volt városi ügyész végkielégítési ügyével a legközelebbi közgyűlésen fog foglalkozni. Ér-

dékre akartunk menni. Mert hiszen tudjuk, hogy Buda már: vidék . . .

— Hát aztán hogy vitte fel az Isten ennyire a dolgát?

— Tudom is én? Én bizony nem kísértem figyelemmel a pályáját. Annyit halottam róla, hogy a gazdája később meghalt s ő feleségül vette az özvegyet. Azután egymásután annyi házat rakott Pesten, hogy én még tán légvárat sem építettem annyit . . .

E pillanatban két karsú, prémes-boás hölgy tűnt fel az ifjak előtt. Nem filozofáltak tovább a szerencse forgandóságán, hanem nyomban utannaeredtek a két andaluziai szemű tüneménynek és a gabonakereskedő éppen oly hévvel, sőt határozottan ügyesebben kezdett udvarolni a maga ideáljának, mint a hivatásszerű trubadur. Ott hagyták a ritkuló hajú öreg urat, aki mogorván nézett a térdére csavart plédre. Talán arra gondolt, hogy mikor pincér volt, beszeg jobban birta a lábait, mint most . . .

II.

Az előkelő úr, aki után szolgálta hozta a finom gyapjas takarót, valóban a „Három Hársfa“ pincére volt hajdanában. Hűségesen kiszolgált a vendégeket s még hűségesebben szolgált az ő pirospozsgás tén-

asszonyának. Tovább kellett ezért az asszonyért szolgálnia, mint Jákobnak a Lában leányáért. De kitartott mellette tántoríthatatlanul, pedig a megtakarított pénzéből lett volna módja önálló üzletet is nyitnia.

S Isten látja lelkét: nem is azzal a számítással cselekedte ezt, hogy a „Három Hársfa“ göthösödő, vén gazdáját majd csak elszoitja az Ur az árnyékvilágból s akkor ő veszi át a kívánatos örökséget: a még mindig helyre menyecskét és a virágzó vendéglőt. Vannak még önzetlen nagy szerelmek a világon, akik nem tartják elég poetikus tárgynak a pincér szerelmét az ő gazdaasszonya iránt, de végre is bekövetkezett, aminek a történelem logikája szerint be kellett következnie s akkoron Gyuszi a szabad levegőben merészen csatogtatni kezdte a vállalkozó kedve szárnyait.

Kiröppent a budai zugocskából egy fényes, hatalmas balparti szállóba, amelyet kibérelt s a legmodernebb kor igényei szerint rendezett be — mint azt még a külföldi vasuti várótermekben elhelyezett reklámjai is oly ékesen hirdették. S mint a költő ott a tengerparton oly találóan mondotta: más ember még légvárat sem épít annyit, mint ahány cifra óriási bér-

palotát épített s vásárolt a főváros legforgalmasabb pontjain. A legpompásabb palotában az egykori lóto-futó borfi lakott: a lépcsőház falait aranyos márványlapok borították s puha szőnyeg virág-ösvénye vezetett az emelet légszuszfűtéses termeibe. A lóto-futó borfiu bizony most már naphosszat karosszékben üldögélt s lassankint behizott abba a tekintélyes karosszékbe. S lassankint a szó szoros értelmében fuldokolni kezdett a saját zsirijában s az egyetem összes nyilvános s magán tanárainak dolgot adott, hogy a különbnél külön bajaiból kigyógyítsák.

— Tanár úr a májam fáj.

— Tanár úr, hangyák mászkálnak a lábamban.

— Kedves professzor úr, ez az orvosság nekem nem használ. Irjon kérem másikat!

— Betegbben jöttem haza a fürdőből, mint ahogy odamentem. Segítsen rajtam, az Istenért!

A nyilvános és magántanár urak rájöttek, hogy a legtöbb betegség az öreg úr pihent képzeletének lidércjátéka s ha szegény ember: talán ki is gyógyítják egy jókora adag gorombasággal. De mivel gazdag ember volt: óvakodtak ilyenformán kigyógyítani s csak irták neki a szivárvány minden színeiben játszó orvosságokat s küldözgették a szélrózsa minden irá-

tesülésünk szerint a bizottsági tagok tekintélyes része a végkielégítés megadását ellenezni fogja, mert a végkielégítés megadásának törvényes alapja nincsen.

— **Április 11 ünneplése.** Április 30-án ünnepelte meg a kir. kath. főgimnázium ifjúsága április 11-ét. Az ünnepi beszédet *Timkó* Károly tanár mondotta.

— **Szervezkedés.** A selmecbányai bányaigazgatóság kebelében működő bányatisztek vasárnap a bányaiskolában gyűlést tartottak a bányamérnökök fizetésjavításának a kormánytól való kieszközlése céljából.

— **Tudományos előadás.** A selmecbányai gyógyászati és természettudományi egyesületben *Valek* Károly dr. főiskolai tanársegéd szerdán délután előadást tartott szép számú érdeklődő közönség előtt. A függvények analitikai előállítás, különös tekintettel a Fourier-féle sorokra címmel.

— **Eljegyzés.** *Puksa* Endre erdészgyakornok eljegyezte *Erdélyi* Izuskát.

— **Ügyvédi kamarai választások.** A balassagyarmati ügyvédi kamara a múlt vasárnap tartotta tisztújító közgyűlését. A közgyűlés iránt az új elnökség kérdése miatt úgy Hontban, mint Nógrádban szokatlan nagy volt az érdeklődés. Az elnök *Csermák* Ernő dr. ipolysági neves ügyvéd lett, aki 46 szavazatot kapott. *Farkas* Ferenc 30 szavazatával szemben.

— **Változások.** A bányaigazgatóság az igazgatósági épületben levő m. kir. postahivatalnak a bérletet felmondta. Az még nem bizonyos, hogy a posta hova kerül. A postahivatal helyére a hegybányai bányafőnökség fog jönni, az emeleten pedig a bányafőnök lakása lesz. A bányaigazgatóság épületében levő szertárt feloszlatják s némi pótépitkezés után ott két tiszti lakást fognak létesíteni. A telepek külön-külön szertárt fognak kapni. Hegybányán

a külső bányamunkálatokat egészen megszüntették.

— **Gyermekjátékgyár.** Tudomásunkra jutott, hogy a gyermekjátékgyár eszméje nem városi gondolat. A gyár megalapításának eszméjét, függetlenül a városiaktól *Hell* József hegybányai kincstárilag fenntartott gyermekjáték műhely vezetője vetette fel s már erősen fáradozik azon, hogy a gyár létesüljön. Kétségtelen, hogy ezen iparág határozottan jövedelmező, országunkban még fejletlen s ezért alaposan remélhető, hogy a gyár alapítása nemcsak a városi érdekeket fogja előmozdítani, hanem a vállalkozóknak is szép polgári hasznot fog hozni. Országunkból gyermekjátékokért nagy összegek mennek külföldre s ezért is ajánlatos az eszme felkarolása. Ezen iparágak előnyét képezi az, hogy ezen a téren még verseny sincs hazánkban. Ez ügyben *Hell* József a nyíltérben kérelmet terjesztett elő. Kíváncsiak vagyunk, hogy a város polgárai a maguk lábán járva, hivatalos támogatás nélkül képesek lesznek-e egy életrevaló iparvállalatot összehozni.

— **Esküdtszéki tárgyalások.** Az ipolysági kir. törvényszéknél április 27., 28. és 29-én folytak le a tavaszi esküdtszéki tárgyalások. E tárgyalásokon debütált először *Martinovich* István a kir. törvényszék új elnöke.

— **Flórián ünnep.** A tűz védőszentjének emlékére tűzoltóink hétfőn ünnepi szent misét hallgattak a plébánia templomban, ahová zászló alatt zenészővel vonultak ki és reggel kellemetlenül viharágyúztak.

— **Erdőgyújtogató.** *Prajdák* János bábaszéki lakos a korponai erdőt három helyen is felgyújtotta. Szerencsére azonban nagyobb kár nem történt, mert a tüzet az arra siető munkások idejekorán eloltották.

A rendőrkapitány a gyújtogatót 96 korona pénzbírságra ítélte.

— **Lefülelt zsebtolvaj.** A vasuton utazóknak valóságos rémei azok a zsebtolvajok, kik életük nagyobb részét a vasutakon utazva töltik, lesve az alkalmat, mikor foszthatják ki a gyanutlan utasokat. Ilyen veszedelmes tolvajt fogott el *Simon* Ignác máv. kalauz múlt hó 24-én Zólyom és Nagyszalatna között este a vonaton. A tolvaj egy utasnak az arany óraláncát tulajdonította el. A derék kalauz az elfogott tolvajt a zólyomi állomáson átadta a rendőrségnek.

— **Új törvény a helyiérdekű vasutakról.** A helyiérdekű vasutakról szóló törvényjavaslat a kereskedelmi miniszterumban elkészült. Ez idő szerint már csak a törvényjavaslat indokolásának a szövegezésével foglalkoznak. A törvényjavaslat és indokolása két kötetből fog állani, mely a bel- és külföldre vonatkozó összes idevágó anyagot magában foglalja. Ez évi május hóban már közreadják. A törvényjavaslatot, mielőtt a képviselőházhoz be-terjesztenék, egy szaktanácskozámban fogják végigtárgyalni.

— **Kőborcigányok garázdálkodása.** Múlt hó 12—13-ára menő éjjelen kőborcigányok a zólyomkecskési vasuti megállóhely közelében mintegy 100 méter bronz telefon huzalt elloptak. A csendőrség erőlyesen nyomozza a tolvajokat.

— **A kartellek ellen.** A kormány már régóta élénk figyelemmel kíséri azokat a mozgalmakat, a melyek a különböző kartellek ellen irányulnak. Hír szerint már foglalkoznak a gyűjtött anyaghalmozás feloldozásával, abból a célból, hogy ennek a kérdésnek rendezése érdekében törvényjavaslatot terjesszenek az országgyűlés elé. Az általános drágaság egyik hatalmas okát lehetne megszüntetni a kartellügy rendezésével.

nyába, a hol az öreg úr kiállotta a legkülönbözőbb gyógymódokat, amely gyógymódok csak egyben hasonlítottak egymáshoz teljesen: hogy méregdrágák voltak mind.

III.

Természetesnek fogjuk találni, hogy Hajnács György úr abból a fürdőből sem jött haza gyógyultabban s jobbkedvűen, ahol szerencsénk volt vele találkozni. Végtelen elkeseredettségében még talán leugrik a palotája harmadik emeletéről, ha akkor nem akad olyan szórakozásra, amely még az ő eltespedt életkedvét is felvillanyozta. Ezt a szórakozást egy összetöppördött, vézna, csillogó szemű emberke ajánlotta neki. Minden költséket s szónokokat megszegyenítő tüzes és színes ékeszólással festette le előtte az aranyhegyeket, amelyeket a börzén — mint mondotta — egy közforgatás alatt nyerni lehet. A csillogó szemű, fürgé gyík-ember fel tudta kelteni hősünk érdeklődését, sőt állandóan le is tudta kötni, mert minduntalan valami meglepetéssel szolgált neki. Be kell azonban vallanunk, hogy e meglepetések többször voltak kellemetlenek, mint kellemesek, úgy hogy Hajnács úr egyszer csak azonban vette észre magát, hogy házai roskadoznak az adósságok terhe alatt — talán

bizony össze is rognának ha nem volna olyan szilárdul megépítve . . .

— Hja, a szerencse olyan, mint a makacs automata. Dobálni kell a torkába a pénzt, amíg végre busásan visszaadja, vigasztalta az öreg urat a gyík-ember.

De a szerencse automája úgylátszik végkép elromlott a hajdani főpincér számára. S egy gyönyörű tavaszi reggelen fölkele Hajnács úr a karos széke lágy öléből, hogy a tömeggondnokához menjen. Ugyancsak szaporázta a lépteit, amikor hazatérőben volt. Felesége, aki valamikor dalolva süttött, főzött a konyhán, vörösre sirt szemmel fogadta.

A férfi ott sündörgött körülötte. Nem tudta, hogyan kezdjen a vigasztaláshoz, utoljára is szinte haragosan szólt rá:

— Hát te miért sírsz?

Az asszony kerekre nyitotta a szemét. Talán nincs is az eszénél az ura, hogy ne tudja, mi történt velük.

— No igen, azt kérdezem, hogy miért sírsz? Hiszen nem jutottunk ám egészen tönkre. Maradt még pénzünk, amivel kezdetünk valamit!

Az asszony kedvetlenül legyintett a kezével:

— Ugyan mennyi pénzünk maradhatott?

Hajnács büszkén felemelte a fejét:

— Ötszáz forint!

De már erre elnevette magát az asszony, csak úgy hangzott a kacagása:

— Ötszáz forint! S te ennek örülsz olyan bolondul?

— Ennek hát! — kiáltott Hajnács úr s most már komolyan megharagudott az asszonyra. Ötszáz forint nagyon sok pénz. És én már tudom is, mit kezdek vele. Te, egy valóságos kis aranybányára akadtam. Egy kis koresmára Budán. Három gyár is van mellette. A munkások mind oda járnak. Azt is megtudtam már, hogy nem hazugság, hanem tiszta igazság, amit a hirdetés mond, hogy az üzletet családi körülmények miatt adják el. A gazdája meghalt, a felesége meg siketnéma, a rokonaihoz fog félrevonulni. Még ma kibéreltem, holnap már oda is költözünk!

S gyors, fürgé léptekkel mérte Hajnács úr föl s alá a szobát, mintha már vendégei szőlitanák egyik asztaltól a másikhoz. És csupa ruganyosság, csupa életkedv lett újra az egész ember. Csakugyan kibérelte a kis koresmát — és soha többé nem fájt a mája, soha többé nem bántotta az életunalom. A tudós tanárokat nem tudta volna megfizetni, de hál' Istennek nem is volt rájuk szüksége. A régi volt ismét — a régi munka egészséges, vidám fáradhatatlan robotosa . . .

zésével. Ebből az okból a fogyasztó közönség érthető érdeklődéssel várja a hozandó törvényhozási intézkedéseket.

— **A tavaszi időjárás.** Hogy milyen lesz a tavaszi idő, erre nézve a meteor, az ismert s nem mindig megbízhatatlan időjós a következő jövendöléssel szolgál: Május hónapnak csomópontjai 7., 8., 16., 20., 23., 25. és 30-ra esnek, amelyek közül legerősebb hatásuk a 7., 16., 20. és a 25-ikiek. A 7-iki hűvös, a 16-iki száraz meleg, a 20-iki espadékos, a 25-iki hűvös, esetleg hideg jellegűek. Május hónapja az eddigiektől eltérőleg inkább száraznak, mint nedvesnek ígérkezik úgy, hogy ha sűrűbb napkitörések jönnének e hónapban elő, túl száraz lenne, így nem válna kedvezővé a terményekre nézve. Nyolcadikáig inkább csak szeles idő várható s ezután száraz meleg s ez időközbe esnek a fagyos szentek is, amelyek az idén jól fogják magukat viselni.

— **Kedvezmény a tartalékosok és póttartalékosoknak.** A honvédelmi miniszterium által újabban kiadott rendelet értelmében a tartalékosok és póttartalékosok fegyvergyakorlatra azon időben hivandók be, amely időre való behívásukat maguk kérik, vagyis kérvényükben megjelölhetik az időt, amikor rájuk nézve legkevésbé káros a fegyvergyakorlatra való bevonulás.

— **Kiss szerencséje Nagy!** Miért legnépszerűbb e 3 szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss bankházban, akkor meg fogja tudni! A Kiss bankház nagy előnyöket nyújt a közönségnek, eddig annyi milliót fizetett ki készpénzben t. vevőinek, hogy ma hazánk legnépszerűbb osztálysorsjegy főelárusító helye. Huzás már május 21-én! Ajánlatos t. olvasóinknak, hogy tegyenek szerencsekísérletet és vegyenek a teljesen megbízható és előzékeny Kiss Károly és Társa bankházában, IV. Kossuth Lajos-útca 13. sorsjegyet, mert Kiss szerencséje Nagy!

— **A fogak és száj tisztántartása, ápolása** nem pusztán a jóízlésnek, vagy kozmetikai okoknak a követelménye, hanem egészségünk fentartására irányuló kötelességünk. A fogak és a száj ápolására szolgáló szerekeknek két fontos tulajdonsággal kell bírniok: először, hogy alkalmasak legyenek a fogak és a száj tökéletes megtisztítására, másodsor, hogy a szájüreg fertőtlenítése által a száj üregen át a belső szervezetbe törekvő baktériumoknak káros hatását megsemmisítsék. E két tulajdonságot tökéletesen egyedül csak a Brázay-féle Kalogén sóborszesz fogkrém egyesíti magában.

— **Nemzeti címer az iskolákban.** Az új népoktatási törvény elrendeli, hogy az összes hazai népiskolák tantermeit lásák el a nemzeti címerrel, hogy eként a magyar haza egységének jelvénye minden tanuló szeme előtt álljon az iskolázás ideje alatt. A közoktatásügyi miniszter most kezdte meg e cimerek szétküldését, s ezekkel együtt a magyar nemzeti himnusz szövegét és hangjegyeit tartalmazó falitáblákat is küld a miniszter az iskoláknak kiűggesztés végett.

Kiskomédiák.

Ki az ideálja?

Nagyérdékű kérdést intézett most a *Wiener Allgemeine Zeitung* a közélet kitünőségeihez. Megkérdezte őket, ki az ideáljuk. Ideál alatt azonban nem holmi szoknyás lényt kell érteni, hanem azt a nagyságot a multból, vagy a jelenből, aki az illető férfiú előtt mintakép gyanánt ragyog.

A kérdést mi is kiválóan érdekesnek tartjuk s mivel nagyemberekben is bővelkedünk: mi is meginterjüvöltük notabilitásainkat, ki hát a mintaképük az életben. A beérkezett feleletek közül az alábbiakat közöljük:

József kir. herecegnek: Lits Gyula.

Lits Gyulának: Carneggie, a vasutkirály.

Hornyacsek Istvánnak: Kornfeld Zsigmond.

Tóth Imrének: Gambrinus.

Altmann Imrének: Forel Ágoston.

Hank Jóskának: Hank József.

Márkus M.-nek: Tartarin az alpeseken.

Jezsovits bácsinak: Riyon, a nők barátja.

Greguss Antalnak: Sanyaró Vendel.

Kuti Istvánnak: Tell Vilmos és a kuoni pásztor.

Wagner Lászlónak: Heinecz Hugó.

Heinecz Hugónak: Wagner László.

Wagner Richárdnak: Cicka Sándor.

Künsztler Jánosnak: Szent Flórián.

Balás Hugónak: Faublas lovag.

Ungár Kálmánnak: Sümegh János.

Bartha Bélának: Kantú Cézár.

Gonzágai szent Alajosnak: Finkelstein Alajos.

Kresz Gézának: Balogh Laci.

Balogh Lacinak: Saághi Balogh László.

Koburg Herecegnek: Richter Ede.

Joerges Agostonnak: Grohmann Gyula.

Horváth Kálmánnak: a nagyságos polgármester.

Herrmann Miksának: Greguss Antal.

Kövessy Ferencnek: Ábrányi a műfordító.

Lindmayer Józsefnek: Fizély Károly.

Kapp Jakabnak: Mors Imperátor.

Baán tatának: Pádúai szent Antal.

Vörös Ferencnek: Óriás Kigyó.

A hölgyeket nem kérdeztük meg, mert tőlük úgy sem kapnánk igaz feleletet arról, hogy ki az ideáljuk.

Nyilttér. *)

Kérelem.

Igen tisztelt Uraim!

Köztudomás szerint a külföldön gyermekjáték készítéséből egész községek tartják fenn magokat s ez az iparág óriási hasznokat hoz.

Magyarországról ezen árukért óriási összegek vándorolnak a külföldre, mert nálunk ez az iparág egyáltalán nincs kifejlődve és sem elegendő mennyiséget, sem megfelelő minőséget nem képes produkálni.

Én, mint a hegybányai kincstári gyermekjáték műhely vezetője e téren értékes tapasztalatokat szereztem és ezen az alapon állíthatom, hogy egy gyermekjáték gyárnak Selmecebányán való felállítása a legjövendelmezőbb üzleti és ipari vállalkozások közé tartozik.

Tudom, hogy a gyár ha még annyi árut termelne is, azt könnyű szerrel és jó áron tudná elhelyezni s állítom, hogy ez a vállalkozás a kistőkének több, mint 25 százalék biztos és tiszta hasznot hozna.

A kincstár a gyermekjáték műhelyt Hegybányáról más vidékre óhajtja elhelyezni, ennek folytan a gyár létesítésének ez a körülmény is felette kedvez, habár a verseny ez iparágban annak fejlesztésénél fogva nem is árt.

Tapasztalataim folytán tervbe vettem, hogy egy ily gyermekjáték gyár alapítását részvénytársasági alapon megkísérlem.

A gyár létesítéséhez 50000 korona elegendő lenne, amely összeget 1000 db három részletben fizetendő 50 koronás értékű részvény kibocsátásával lehetne összehozni.

Érintkezésbe léptem több fővárosi nagykereskedő céggel, kik saját üzleti érdekükben a kibocsátandó részvények azon részét, mely a városban el nem helyezhetők, hajlandók jegyezni.

A részvénytársaság alapítását azonban csak akkor tartom megkezdhetőnek, amikor már meg van az érdeklődésnek biztosítéka.

Tájékozhatás végett kérem, sziveskedjenek a körözendő iv aláírásával jelentkezni, hogy a részvénytársaság alapításában hajlandók lennének-e résztvenni *egyelőre minden kötelezettség nélkül.*

Amennyiben az érdeklődés megfelelő nagysága biztosítva lesz, gondoskodni fogok egy értekezlet összehívásáról, melyen a vállalkozás költségvetése és az üzleti kilátások a legnagyobb alaposággal lesznek kifejtve.

Ez alkalommal csak azt jelzem, hogy e vidéken megfelelő faanyag bőven van s hogy kilátásba van helyezve a faanyagnak fél áron való megszerzhetőse, továbbá azt, hogy a vasuti szállításhoz e városból való eszközlése elég előnyös és nehézségbe nem ütközik.

Minthogy az anyag és olcsó szállítás ily vállalkozásnál lényeges feltételt képez, az ipari vállalkozás e helyen felette kedvezőnek ígérkezik.

A haszon 10 százaléka a részvényeseknek biztosíthatnák, az ezt meghaladó rész a vállalat nagyobbitására fordíthatnák.

Ismétellem, hogy az aláírás ez alkalommal semmi irányban sem jár kötelezettségekkel és költségek fizetésére sem kötelez.

Hazafias üdvözlettel

Selmecebánya, 1908. máj 3-án.

Hell József,

a hegybányai gyermekjáték műhely vezetője.

*) E rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért sem alakjáért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

HIRDETÉSEK.

26./1908 végr.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a selmecebányai kir. járásbírósnak 1907. évi V. 402/1 számú végzése következtében dr. Politzer Gyula ügyvéd által képviselt Kovács Mátyás és társa cég javára Pantyik Pál ellen 308 kor. 94 fillér s jár erejéig 1907. évi december hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 760 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 2 ló, kocsí, ökör nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a selmecebányai kir. járásbírósnak 1907. évi V. 402/3 számú végzése folytán 309 K 94 fillér tőkekövetelés, ennek 1907. évi június hó 18. napjától járó 5 százalékos kamatai és eddig összesen 62 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig Selmecebányán alperes lakásán leendő eszközzésére 1908. évi május hó 11-ik napjának d. u. fél 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében azok javára is elrendeltetik.

Kelt Selmecebányán, 1908. évi április hó 30-án.

Dr. Formanek Agost
joggy. bir. kiküldött.

87. 1-1.

1907 végén 50 éves pályafutását fejezte be a „legjobb magyar élelap,” az

„Üstökös“

Ebből az alkalomból az ÜSTÖKÖS kiadóhivatala azt a kedvezményt nyújtotta olvasóinak, (nyilvános helyiségek kivételével) hogy:

1/4 évre (3 kor. helyett) 2 kor.-ért.

1/2 évre (6 kor. helyett) 4 kor.-ért.

1 évre (12 kor. helyett) 8 kor.-ért

rendelhetik meg az ÜSTÖKÖS-t. Utalvány-cim: :: :: „ÜSTÖKÖS“ BUDAPEST. Az ÜSTÖKÖS-nek állandó rejtvény-rovata van. Minden megfajtozott kivétel nélkül értékes jutalmat kap.

Az 50 éves jubileum alkalmából megjelenő ünnepi számot minden előfizető megkapja.

Páratlan és csodás hatásu.

Óvakodjunk utánzatoktól!

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszert a Földes-féle MARGIT crème

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mittesszer) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

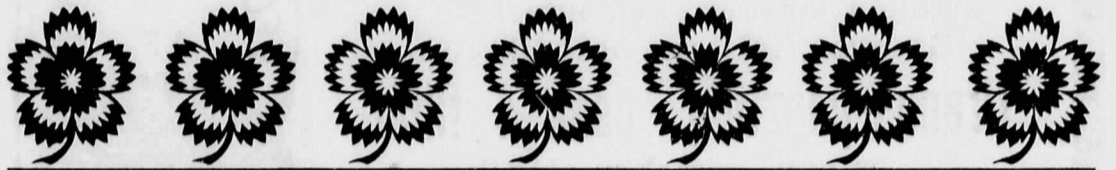
Ára kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcvíz 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. — Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

980. B. Kapható Selmecebányán Margócsy János gyógyszerárban.

Nádosy Ferenc Zólyom.

Motorerőre berendezett könyvnyomda.

Könyvkötészet. Nyomatvány-raktár. Ruggyanta-bélyegzők. Lapkiadóhivatal.

ALAPITTATOTT 1887.

TELEFON SZÁM 11.

MODERN GÉPEKKEL ÉS NAGY-
MENNYISÉGŰ BETÜANYAGGAL
FELSZERELT MOTORERŐRE BERENDEZETT

KÖNYVNYOMDÁM

MINDEN E SZAKMÁBA VÁGÓ MUN-
KÁT GYORSAN S PONTOSAN SZÁLLIT.

VÁLLALATOM A KOR SZINVONALÁN ÁLL
S A FELVIDÉK EGYIK ELSŐRANGU KÖNYV
ÉS MŰNYOMÓ INTÉZETE.

MUNKÁIM IZLÉSES, PEDÁNS KIVITE-
LÉRE NAGY GONDOT FORDITOK.

Fillér **4** Fillér

A NAGYMOSÁS!

ha ruha kékítéshez szabadalmazott

URANOS

PASZTILLÁT használ!

Patyolat fehér lesz a fehérnemű!
Foltot vagy csíkot nem csinál!
Ártalmatlan mert savmentes!
Gyorsan, teljesen oldódik a vízben!

Uranos-pasztilla csak 4 fillér
és egy mosáshoz elég!

Minden drogériában és jobb fűszerüzletben kapható.

Mintadobozt — 10 drb. pasztilla — 40 fillér
beküldése ellenében (bélyegekből is) küldenek:

HOCHSINGER TESTVÉREK

vegyészeti gyár, Budapest VI.

Selmecebánya: Jjj. Marschalkó Gyula.

62. 2-3

!!Széna!!

Eladó. Közelebbi adatok a szerkesztőségben tudhatók meg.

AZ UNIVERSUM-KRÉM
HANSI VÉDJEGYGYEL

azzal a tulajdonsággal bír, hogy az ember bőrét finomra és puhává teszi, kiütést és vörös foltokat már néhány nap alatt megszüntet. Lefekvés előtt az illető testrész e krémmel bedörzsölendő. Hatása kellemes. Számtalan levél így szól: „Hálás köszönet a korszakalkotó találmányért, égési sebeim néhány nap alatt teljesen elmúltak.” „Küldjön újabb 10 tubust barátaim részére, hatása külső bajoknál valóban páratlan.” „A minta-tubust legjobb eredménnyel használtam régi sebem ellen, kérek utánvételt még 10 darabot.” Így érkeznek az elismerő sorok. Az Universum-krémnek tehát egy háztartásban sem szabad hiányozni.

Főraktár: **CHEMISCHES LABORATORIUM**,
Wien, VIII., Mariahilferstrasse 38.
ÁRA 1 KORONA.

73.10-1.

Fontosság! Saját érdekében hirdessen kizárólag **LEOPOLD GYULA** hirdetésel írodéja által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 reptő Nizárlagos képművelés!

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:

Garvens-szivattyut

Garvens-művek, WIEN XX/2.

Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszemet, bőrkeményedést
azonnal eltávolít a Kaiser-féle
TYUKSZEMHALÁL

ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb
sósorszesz az

ERŐ SÓSORSZESZ

ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a
vegyészeti és kozmetikai laboratórium.
„KOSMOS” GYŐR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek

BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttök,
izek, szörpök, gomba-, hus- és főzélék-
konzerveket, nemes borocnikát,
— legkiválóbb minőségben szállít —
előkelőbb főszerekek

BÉLLEHETŐSÉG
(hasmenés), gyomorfájás, leégés, gyomorszáj,
szere a BARTA-féle főzélék, főzélék,
gyógybor, kapható gyógytárakban,
nél. 6 üveget 8 k-ért bérmentve szállít.
Közvetítésével is.

Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Szepesmegye). — Kérjen árjegyzékét!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESSÉG
gyógyítására a leghatasosabb készítmény a **KRIEGER-ORVOS**

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógytárakban.
Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvária-út.

PLATSCHEK VILMOS

elismerett legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

RIVOLI fényképezési és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.

készülnek csak elsőrendű művészies
kivitelben fényképnagyítások, aquarell-
és olajfestmények. Másolások selyemre,
bársonyra, fára, elefántcsontra stb. Bross, függelék, tü stb.,
apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sír-
kövekre stb. Miről küldjek ingyen és bérmentve árjegyzékét?

DIGESTOL GLÜCK a legelőkeltebb emésztőpor

Doboza 2 kor.
Postai szállítás „FEHER GALAMB” gyógyszerár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRUT 93
Kapható minden gyógytárban és drogeriában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenfajta férget a lakásban ép úgy, mint mindennemű hernyót, vér- és levéltetűt és egyéb kerti- és veteményben kártékony állatkákat és azok petéit azonnal megöli.

Legmegbízhatóbb védőszer szunyog és darázs ellen.
Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítjuk a feltétlen eredményt.

Veszerképviselők Magyarországon részére:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY
szerencsége páratlan!

Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis

BOGDÁNY S.

füvárosi sorsjegyiroda r.-t.-nál
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 20.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA

8 nap alatt biztosan hat.

— Tégelye K 1-20 —

Dr. KOVÁCS gyógyszerár

Budapest, Gyár-utca 17.

„Tollent-útkok” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal

Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,

mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.

1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

Főraktár **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszerár KISPEST, Rákóczi-utca 2.

Ingyen postai szállítás 8 doboz rendelésénél.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.

Elsőrendű konyha!

Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.

hemoptiai rendelő-intézet

1881 betegségekben szenvedők számára

Budapest, Váci-körút 18. sz.

PÁRIS SZÁLLÓ

Szállás: Ólmon Pál

Budapest, VI., Váci-körút 26. sz.

100 szoba 2-20 K-ig! Feljebb. Kiszolgálásul és villanyvilágítással együtt. Fürdők, négyes kávéház, étterem. Vilmos vasúti megállóhely az öszi pályaudvarok és hatók felé.

világos és gyors terjedés.

Első és legnagyobb

molnyár ellen védő részv. társ.